

تحلیل پایای نوترونی و ترموهیدرولیک مجتمع‌های سوخت رآکتور هسته‌ای بوشهر با استفاده از روش نodal بسط شار و تک‌کانال گرم‌شونده

دادود نقوی دیزجی، علی کلله، ناصر ونقی*

دانشکده مهندسی انرژی، دانشگاه صنعتی شریف، صندوق پستی: ۱۴۵۶۵-۱۱۱۴، تهران - ایران

*Email: nvosoughi@sharif.edu

مقاله‌ی پژوهشی

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۰/۱۱/۲۹ تاریخ بازنگری مقاله: ۱۴۰۱/۳/۲۵ تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۱/۴/۱۰

چکیده

برای تحلیل نوترونی-ترموهیدرولیکی قلب رآکتورهای هسته‌ای، نیاز به توسعه نرم‌افزارهای محاسبات هسته‌ای جهت محاسبه پارامترهای نوترونی-ترموهیدرولیکی به منظور بهره‌برداری ایمن از آن‌ها می‌باشد. در این مقاله نرم‌افزار S⁴HC جهت انجام محاسبات ترموهیدرولیکی قلب در حالت پایا بدروش تک‌کانال گرم‌شونده توسعه داده شد. به منظور تحلیل قلب رآکتور بوشهر، پس از محاسبه پارامترهای نوترونی بدروش نodal بسط شار، به تحلیل ترموهیدرولیکی مجتمع‌های سوخت با استفاده از نرم‌افزار S⁴HC پرداخته شد. پس از انجام محاسبات ترموهیدرولیکی برای مجتمع‌های سوخت از جمله مجتمع سوخت داغ، نتیجه شد که تمام پارامترهای ترموهیدرولیکی سیال خنک‌کننده در حدود مجاز خود قرار دارند و رآکتور دارای حاشیه مناسبی از حالت اشباع است.

کلیدواژه‌ها: تحلیل نوترونی-ترموهیدرولیک، تک‌کانال گرم‌شونده، نodal بسط شار مرتبه بالا، S⁴HC، رآکتور بوشهر

Steady-state analysis of neutronic and thermal-hydraulic for Bushehr nuclear reactor's fuel assemblies using nodal expansion and single heated channel method

D. Naghavi Dizaji, A. Kolali, N. Vosoughi*

Department of Energy Engineering, Sharif University of Technology, P.O.BOX: 14565-1114, Tehran - Iran

Research Article

Received 18.2.2022, Revised: 15.6.2022, Accepted 1.7.2022

Abstract

For the neutronic and thermal-hydraulic analysis of nuclear reactor cores, it is necessary to develop nuclear computing software to calculate neutronic and thermal-hydrodynamic parameters for their safe operation. In this paper, S4HC software was developed for steady-state thermal-hydraulic core calculations using a single heated channel method. To analyze the Bushehr reactor core, after calculating neutron parameters by the nodal expansion method, a thermal-hydraulic analysis of fuel assemblies was performed using S4HC software. After thermal-hydraulic calculations for the fuel assemblies, including the hot fuel assembly, it was concluded that all the coolant thermal-hydraulic parameters are within their allowed ranges and the reactor has sufficient saturation margins.

Keywords: Neutronic and thermal-hydraulic analysis, Single heated channel, High-order nodal expansion method, S⁴HC, Bushehr nuclear reactor

دارد. مطابق مرجع [۴] در برنامه SH³-ACNEM^{۱۱} با افزایش مرتبه بسط شار از چندجمله‌ای‌های درجه ۳ به درجه ۵، خطای محاسبات به صورت قابل توجهی بهبود می‌یابد. در این پژوهش برنامه SH³-ACNEM برای سیکل اول رآکتور بوشهر اجرا شده است که خروجی‌های آن در بخش نتایج قابل مشاهده است.

۳. تحلیل پایای ترموهیدرولیک با استفاده از S⁴HC

با توجه به این که در روش نodal بسط شار از نودهایی به اندازه یک مجتمع سوخت استفاده شده است پس توزیع توان نسبی خروجی نیز مربوط به هر مجتمع سوخت می‌باشد. با توجه این موضوع، کانال ترموهیدرولیکی به صورت یک مجتمع سوخت با خنک‌کننده اطراف آن در نظر گرفته می‌شود. مدل سازی ترموهیدرولیکی شامل معادلات ترموهیدرولیکی در کanal، روابط ضریب اصطکاک تک‌فاز و کیفیت بخار می‌باشد. معادلات اساسی تحلیل سیال شامل سه معادله بقای جرم، مومنت و انرژی است [۵].

معادله بقای جرم [۵]:

$$\frac{\partial \rho}{\partial t} + \frac{\partial G}{\partial z} = 0 \quad (1)$$

در رابطه ۱، ρ چگالی و G شار جرمی مایع است. در حالت پایا بخش تغییرات زمانی چگالی در معادله فوق حذف می‌شود (جمله اول سمت چپ). جمله دوم معادله فوق نشان‌دهنده تغییرات شار جرمی در طول حجم کنترل^{۱۲} است.

معادله بقای مومنت [۵]:

$$\frac{\partial G}{\partial t} + \frac{\partial}{\partial z} \left(\frac{G}{\rho} \right) = - \frac{\partial p}{\partial z} - \frac{fG}{2D_e \rho} - pg \quad (2)$$

در رابطه ۲، g شتاب جاذبه، f ضریب اصطکاک، D_e قطر هیدرولیکی کanal و P فشار سیال است هم‌چنین A سطح مقطع جریان و P محیط خیس شده جریان است.

معادله بقای انرژی [۵]:

$$\rho \frac{\partial h}{\partial t} + G \frac{\partial h}{\partial z} = \frac{q'' P_h}{A_z} + \frac{\partial p}{\partial t} + \frac{G}{\rho} \left[\frac{\partial p}{\partial z} + \frac{f_{TP} G}{2D_e \rho} \right] \quad (3)$$

۱. مقدمه

توجه به اینمی رآکتورهای تجاری در حین بهره‌برداری به منظور جلوگیری از وقوع حوادث هسته‌ای بسیار حائز اهمیت است. برای این منظور باید تحلیل نوترونی و ترموهیدرولیکی به طور همزمان انجام شود تا بتوان ارزیابی دقیق‌تری نسبت به رفتار پارامترهای ترمونوترونی قلب رآکتور ارائه نمود.

از پارامترهای مهم برای اینمی رآکتورهای آب سبک تحت‌فشار^۱ می‌توان به توزیع توان نسبی^۲ قلب، نسبت انحراف از جوشش هسته‌ای، شار حرارتی، دما و فشار سیال خنک‌کننده و هم‌چنین حاشیه سیال از حالت اشیاع^۳ اشاره کرد.

برای تحلیل پایای نوترونی و ترموهیدرولیک قلب، باید ابتدا معادله پخش نوترون برای به دست آوردن توزیع توان نسبی به روش عددی حل شود و سپس از توزیع توان نسبی به دست آمده به عنوان ورودی بخش ترموهیدرولیکی استفاده کرد [۱].

به منظور داشتن نرم‌افزار سریع و با دقت قابل قبول، از روش‌های عددی مش درشت^۴ برای حل معادله پخش نوترون استفاده می‌شود که در این پژوهش از روش نodal بسط شار مرتبه بالا^۵ استفاده شده است [۲]. هم‌چنین برای به دست آوردن توزیع پارامترهای ترموهیدرولیکی از حل عددی معادلات بقای جرم^۶، مومنت^۷ و انرژی^۸ به روش تک‌کanal گرم‌شونده^۹ استفاده می‌شود [۳] که درنهایت منجر به توسعه نرم‌افزار S⁴HC^{۱۰} شد. در این مقاله با استفاده از داده‌های نوترونی و ترموهیدرولیک قلب رآکتور هسته‌ای بوشهر، هر مجتمع سوخت به عنوان کanal ترموهیدرولیکی در نظر گرفته شده و مورد بررسی قرار می‌گیرد.

۲. تحلیل پایای نوترونی با استفاده از SH³-ACNEM

به منظور تحلیل نوترونی قلب رآکتورهای با هندسه شش‌گوش، معادله پخش نوترون در حالت پایا، به روش نodal بسط شار گسسته شده است. از آنجایی که روش نodal بسط شار از نودهایی به اندازه یک مجتمع سوخت استفاده می‌کند، زمان اجرای بهینه اما خطای بالاتری نسبت به روش‌های مش ریز

1. Pressurized Water Reactor (PWR)

2. Relative Power Distribution

3. Fluid Saturation Margin

4. Coarse Mesh

5. High-Order Nodal Expansion Method

6. Mass Conservation Equation

7. Momentum Conservation Equation

8. Energy Conservation Equation

9. Single Heating Channel Method

10. Sharif Steady-State Single Heating Channel

مجله علوم و فنون هسته‌ای

دوره ۴۵، شماره ۳، جلد ۱۰۹، پاییز ۱۴۰۳، ص ۲۱-۱۳

می‌شود [۴]. لازم به توضیح است که با توجه به تعریف‌های ترمودینامیکی، نسبت جرم بخار به جرم کل مخلوط آب و بخار را کیفیت می‌گویند اما در اینجا کیفیت تعادلی همواره منفی خواهد بود که بیانگر فاصله از حالت دوفازی (میزان مادون سرد بودن سیال) است. در رابطه ۹ h بیانگر آنتالپی می‌باشد همچنین اندیس‌های m^f و g به ترتیب بیانگر مخلوط بخار و آب، سیال اشباع و بخار اشباع هستند. درنهایت با استفاده از برنامه‌نویسی روابط گسسته شده فوق، نرمافزار S^eHC بهمنظور تحلیل ترموهیدرولیکی قلب رآکتورهای آب سبک بهروش تک کanal گرم‌شونده توسعه داده شد.

۴. الگوریتم استفاده شده در S^eHC

با حل عددی معادلات گسسته مربوط به بقای جرم، مومنتوم و انرژی می‌توان توزیع پارامترهای مختلف ترموهیدرولیکی را در طول کanal به دست آورد. لازم به توضیح است که برای حل عددی معادلات ترموهیدرولیکی نیاز به جدول ترمودینامیکی است و در این نرمافزار ازتابع XSTEAM که توسط انجمن بین‌المللی خواص آب و بخار^۳ تهیه شده، استفاده می‌شود. همچنین شرط هم‌گرایی برای محاسبات ترموهیدرولیکی بر روی پارامتر چگالی بررسی می‌شود که معیار هم‌گرایی [۱] برابر با 10^{-5} در نظر گرفته شده است. نرمافزار ابتدا طول مش را از کاربر دریافت می‌کند و سپس برای انجام محاسبات در هر مش، پس از بررسی شرط عدم پایان کanal، به بررسی هم‌گرایی پارامتر چگالی می‌پردازد که روندnamی مربوط به محاسبات ترموهیدرولیکی در شکل ۱ نشان داده شده است.

۵. مشخصات قلب رآکتور بوشهر

شبیه‌سازی برای چیدمان سیکل اول رآکتور بوشهر انجام شد و اطلاعات ترموهیدرولیکی موردنیاز در جدول ۱ آمده است [۸]. چیدمان سیکل اول در شکل ۲ قابل مشاهده است. همچنین شماره موجود در هر یک از مجتمع‌های سوخت بیانگر شماره ماده است که مشخصات سطح مقطع آنها در جدول ۲ نشان داده شده است.

در رابطه ۳، P فشار سیال، h آنتالپی ویژه، q شار حرارتی، A_z سطح مقطع کanal و P_h محیط کanal است. لازم به توضیح است که از روابط ۱، ۲ و ۳ به ترتیب برای محاسبه سرعت، فشار و آنتالپی ویژه در خروجی حجم کنترل استفاده می‌شود [۱]. بعد از گسسته‌سازی معادلات بهروش حجم محدود^۱، شکل گسسته روابط ۱، ۲ و ۳ به صورت روابط ۴، ۵ و ۶ به دست می‌آیند که به ترتیب معادلات گسسته بقای جرم، مومنتوم و انرژی هستند.

$$G_m = \rho V = cte \rightarrow \frac{\partial G}{\partial z} = 0 \rightarrow \frac{\rho^{j+1}V^{j+1} - \rho^jV^j}{\Delta z} = 0 \rightarrow V^{j+1} = \frac{\rho^jV^j}{\rho^{j+1}} \quad (4)$$

$$P^{j+1} = P^j - \left\{ \left[G^r \left(\frac{1}{\rho^{j+1}} - \frac{1}{\rho^j} \right) \right] \right\} + f \frac{G^r \Delta z}{\gamma D_e \frac{(\rho^{j+1} + \rho^j)}{2}} + \Delta Z \times \frac{(\rho^{j+1} + \rho^j)}{2} \times g \quad (5)$$

$$h^{j+1} = h^j + \frac{\Delta z}{G} \left\{ \frac{q'' P_h}{A_z} + \frac{G}{\rho} \left[\frac{P^{j+1} - P^j}{\Delta z} \right] + f \frac{G^r}{\gamma D_e \frac{(\rho^{j+1} + \rho^j)}{2}} \right\} \quad (6)$$

$$f(Re) = \begin{cases} 64/Re & , Re < 2100 \\ 0.0055(1+2\times10^4(\varepsilon/D)+\frac{1.6}{Re})^{1/4} & , Re \geq 4000 \end{cases} \quad (7)$$

$$\begin{cases} Re = \frac{GD}{\mu} \\ Pr = \frac{\mu C_p}{k} \\ Nu = 0.23 Re^{0.8} Pr^{0.4} \\ Nu = \frac{hl}{k_f} \rightarrow h = \frac{Nu \cdot k_f}{l} \\ x = \frac{h_m - h_f}{h_g - h_f} \end{cases} \quad (8)$$

روابط مربوط به محاسبه ضریب اصطکاک با استفاده از عدد رینولدز جریان [۶] در رابطه ۷ و روابط مربوط به ضریب انتقال حرارت جابه‌جایی در رابطه ۸ قابل مشاهده هستند [۵]. در رابطه ۸، G شار جرمی سیال، D قطر هیدرولیکی کanal، μ ضریب ویسکوزیته سیال، k ضریب انتقال حرارت هدایتی سیال، h ضریب انتقال حرارت جابه‌جایی و l طول مشخصه است. همچنین بهمنظور محاسبه کیفیت بخار از رابطه ۹ استفاده

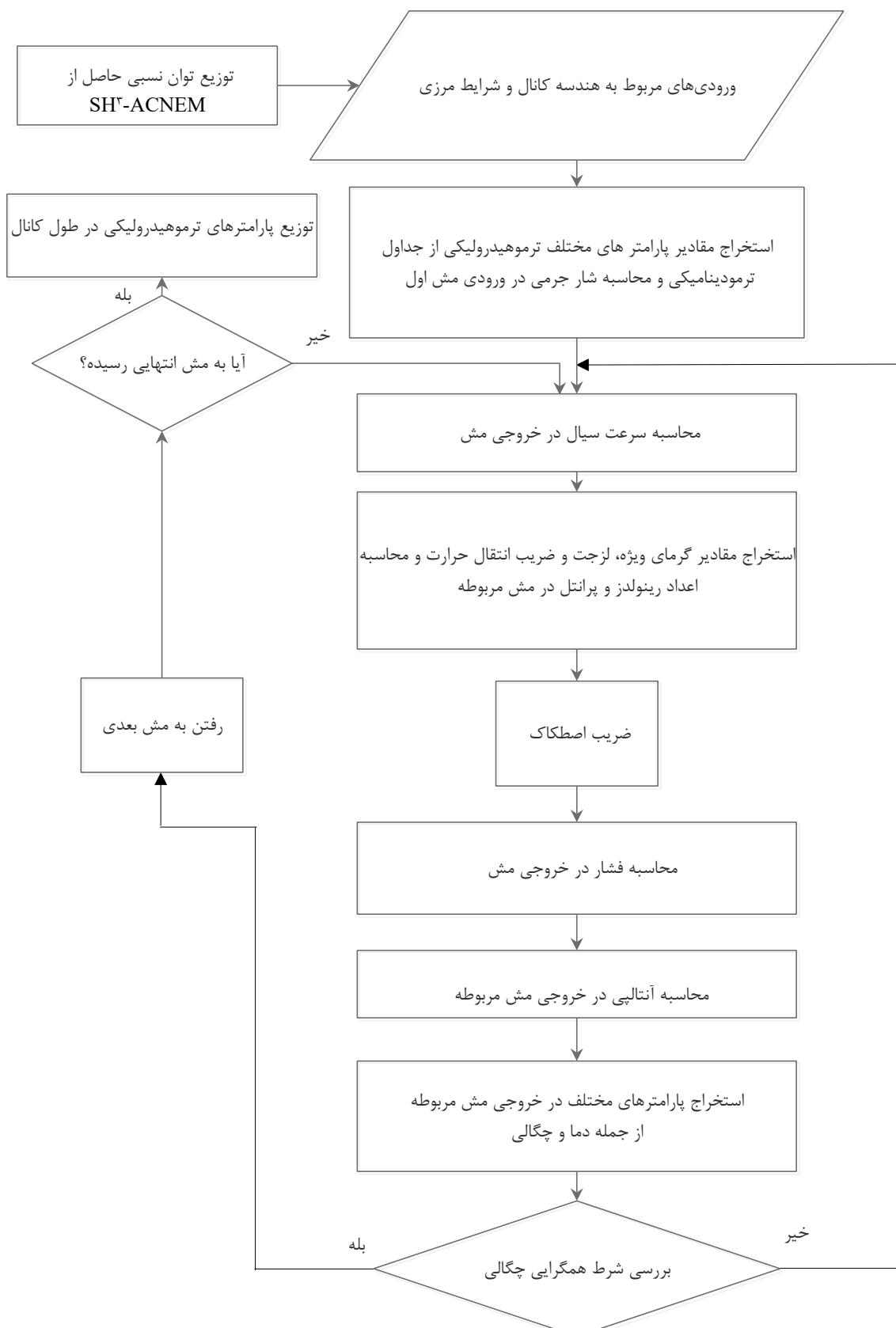
3. International Association for the Properties of Water and Steam (IAPWS)
Journal of Nuclear Science and Technology

Vol. 45 (4), Serial Number 109, 2024, P 13-21

1. Finite Volume
2. Mass Velocity

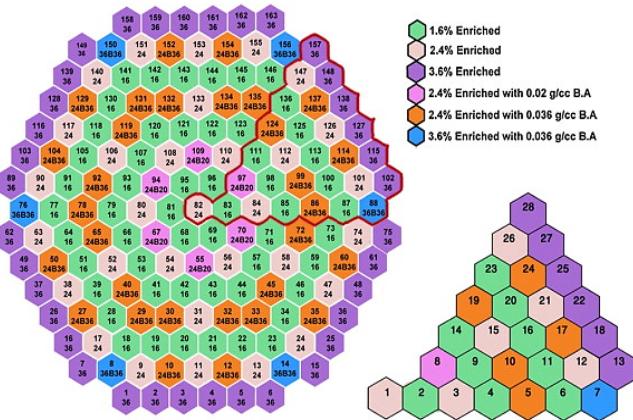
مجله علوم و فنون هسته‌ای
دوره ۴۵، شماره ۳، جلد ۱۰۹، پاییز ۱۴۰۳، ص ۲۱-۱۳

شکل ۱. الگوریتم استفاده شده برای محاسبات ترموهیدرولیکی در نرم افزار S+HC

شکل ۲. چیدمان مجتمع‌های سوخت در سیکل اول رآکتور بوشهر [۹].

جدول ۱. مشخصات ترموهیدرولیکی قلب رآکتور بوشهر [۸]

پارامتر	مقدار
توان حرارتی رآکتور (مگاوات)	۳۰۰۰
تعداد مجتمع‌های سوخت	۱۶۳
ارتفاع مجتمع‌های سوخت (سانتی‌متر)	۳۵۵
گام بین میله‌های سوخت (سانتی‌متر)	۱,۲۷۵
قطر بزرگ مجتمع‌های سوخت (میلی‌متر)	۲۵۵
تعداد میله‌های سوخت موجود در هر مجتمع	۳۱
تعداد کانال‌های غیرسوخت در هر مجتمع	۲۰
دما خنک‌کننده در ورودی قلب (درجه سلسیوس)	۲۹۱
فشار خنک‌کننده در ورودی قلب (بار)	۱۵۷
سرعت متوسط خنک‌کننده در ورودی قلب (متر بر ثانیه)	۵,۶
زبری نسبی سطح	۰,۰۰۰۴

جدول ۲. ثوابت گروهی سیکل اول رآکتور بوشهر [۹]

FA۱۶	FA۲۴	FA۳۶	FA۲۴B۲۰	FA۲۴B۳۶	FA۳۶B۳۶	بازنابند	ثوابت گروهی
۱,۳۴۱	۱,۳۴۵	۱,۳۷۱	۱,۴۳۱	۱,۴۳۱۵	۱,۴۳۵۳	۱,۶۰۴۳	$D_i(\text{cm})$
۰,۴۶۳	۰,۴۵۶	۰,۴۳۲	۰,۴۰۷۷	۰,۴۰۵۷	۰,۳۹۹۹	۰,۲۴۹۴	$D_r(\text{cm})$
۰,۰۰۵۳	۰,۰۰۶۶	۰,۰۰۸۱	۰,۰۰۵۸۶۷	۰,۰۰۵۸۶۱	۰,۰۰۷۴۰	۰,۰	$V\Sigma_{f,1}(\text{cm}^{-1})$
۰,۰۹۵۲	۰,۱۳۴۸	۰,۱۷۸۳	۰,۱۱۰۳	۰,۱۱۰۴	۰,۱۵۲۱۹	۰,۰	$V\Sigma_{f,7}(\text{cm}^{-1})$
۰,۰۱۰۰	۰,۰۱۰۶	۰,۰۱۱۱	۰,۰۰۹۶	۰,۰۰۹۷	۰,۰۱۰۴	۰,۰۰۰۴۷۱	$\Sigma_{a,1}(\text{cm}^{-1})$
۰,۰۷۰۴	۰,۰۸۸۵	۰,۱۹۰	۰,۰۸۴۱	۰,۰۸۷۷	۰,۱۰۴۸	۰,۰۱۲۰۴۵	$\Sigma_{a,2}(\text{cm}^{-1})$
۰,۰۱۱۱	۰,۰۱۰۷	۰,۰۱۱۴	۰,۰۱۴۲	۰,۰۱۴۱	۰,۰۱۳۹	۰,۰۴۱۹۵۸	$\Sigma_{s,1,2}(\text{cm}^{-1})$

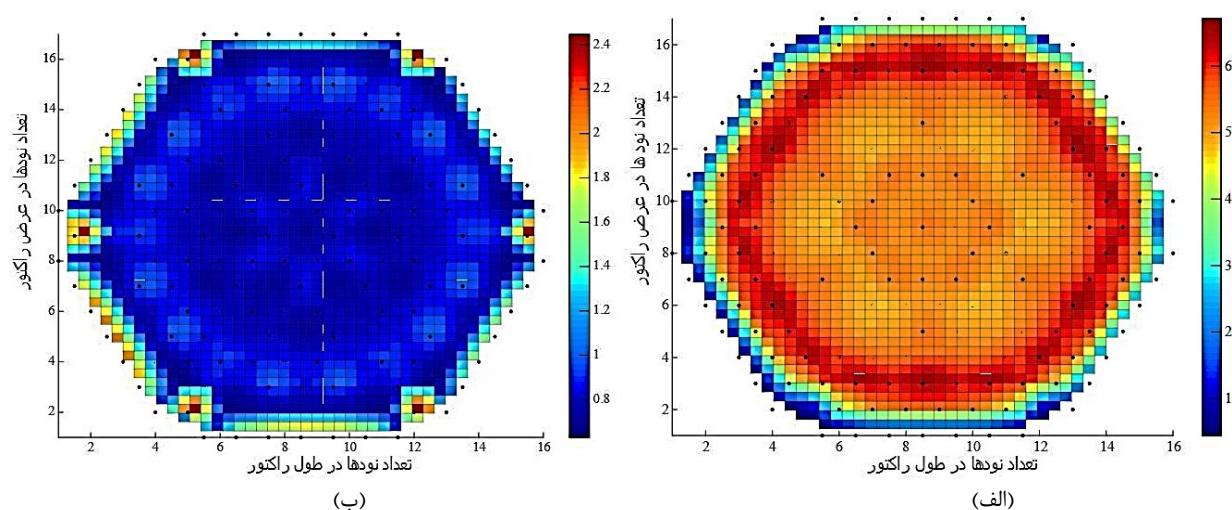
تغییرات شار نوترونی وجود دارد. پس از انجام شبیه‌سازی نوترونی، از توزیع توان نسبی به دست آمده برای محاسبات ترموهیدرولیک استفاده می‌شود. مقادیر ورودی کانال‌ها برای تحلیل ترموهیدرولیکی از جدول ۱ استخراج شده‌اند. از جمله پارامترهای خروجی نرمافزار C^4HC می‌توان به دما، فشار، سرعت و چگالی سیال خنک‌کننده اشاره کرد. در شکل ۵ توزیع دمای سیال در طول و در خروجی کانال برای یکششم قلب قابل مشاهده است. شماره‌های موجود در نمودارهای مربوط به پارامترهای ترموهیدرولیکی در شکل ۲ مشخص شده‌اند. مطابق با انتظار کانال‌های دارای مجتمع سوخت با توان نسبی بالاتر دمای خروجی بالاتری دارند. لازم به ذکر است که کانال داغ مربوط به مجتمع سوخت شماره ۷ است که دما در این کانال از ۲۹۱ درجه سلسیوس در ورودی به ۳۲۲/۲ در خروجی افزایش یافته است و همچنین دمای متوسط خروجی کانال‌ها ۳۲۲/۷ درجه سلسیوس به دست آمد که تطابق خوبی با مقدار گزارش شده در فصل ۴ مرجع [۸] دارد.

۶. نتایج و بحث

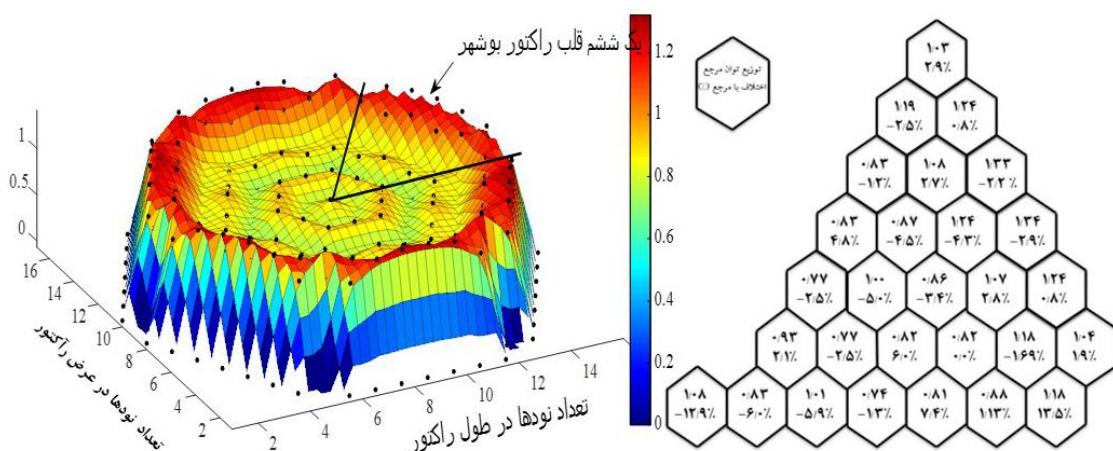
به منظور شبیه‌سازی نوترونی قلب رآکتور، شرط مرزی به صورت شرط مرزی خلا^۱ در نظر گرفته شده [۹] و محاسبات برای نودهایی به اندازه یک مجتمع سوخت با گام شبکه ۲۳/۶ سانتی‌متر انجام شده است. همچنین ضریب تکثیر مؤثر نوترونی برابر با ۱,۰۰۵۶۷ با خطای ۱۱۹ pcm - نسبت به مرجع [۹] به دست آمد. در شکل ۳ توزیع شار نوترونی سریع و حرارتی محاسبه شده با روش نodal بسط شار مرتبه اول نمایش داده شده و توزیع توان نسبی به دست آمده نیز در شکل ۴ قابل مشاهده است. متوسط خطای نسبی برای توزیع توان برابر با ۰/۳۷۷ و همچنین بیشینه آن برابر با ۰/۱۳۵۰٪ نتیجه شد. همان‌طور که مشاهده می‌شود، بیشینه خطاهای سوخت های سوختهایی با بیشترین تغییرات شار رخداده است. این تغییرات شار به دلیل اختلاف سطح مقطع‌های مجتمع‌های سوخت با همسایگانشان باشد که در مجتمع‌های سوخت مجاور با بازنابند بیشترین

1. Vacuum Boundary Condition

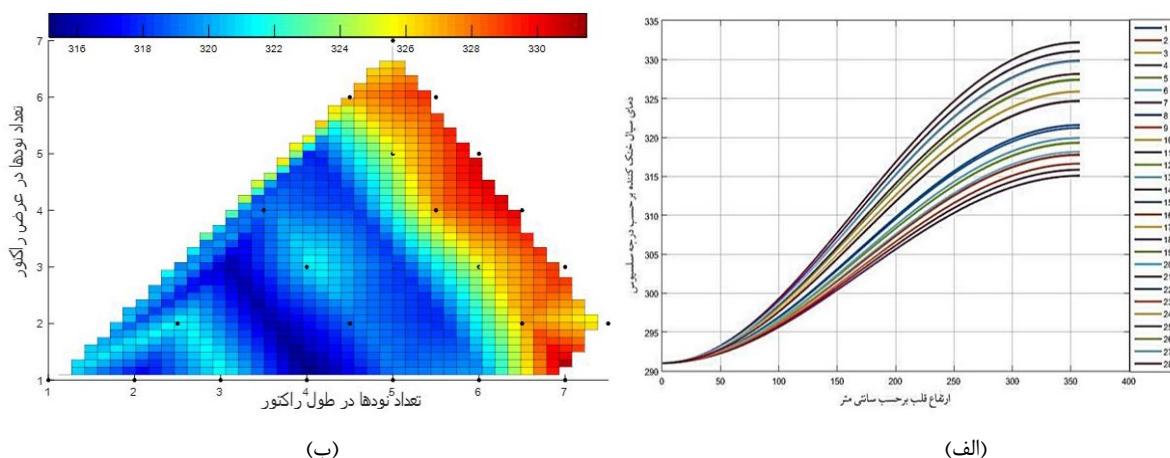

شکل ۳. توزیع شار نوترونی سریع (الف) و حرارتی (ب) برای قلب راکتور بوشهر.

شکل ۴. توزیع توان نسبی در یک‌ششم قلب راکتور بوشهر نسبت به مرجع [۹].

شکل ۵. توزیع دمای خنک‌کننده در راستای محوری (الف) و خروجی کانال (ب).

فشار (راست) مورد بررسی قرار گرفته است. همان‌طور که در این شکل (چپ) قابل مشاهده است سیال به حالت اشباع نمی‌رسد چراکه در ناحیه سمت چپ خط مایع اشباع قرار گرفته و حاشیه آمنی با شرایط جوشش دارد. مطابق انتظار با افت فشار در طول کانال، دمای اشباع نیز کاهش می‌یابد که در منحنی‌های شکل ۶

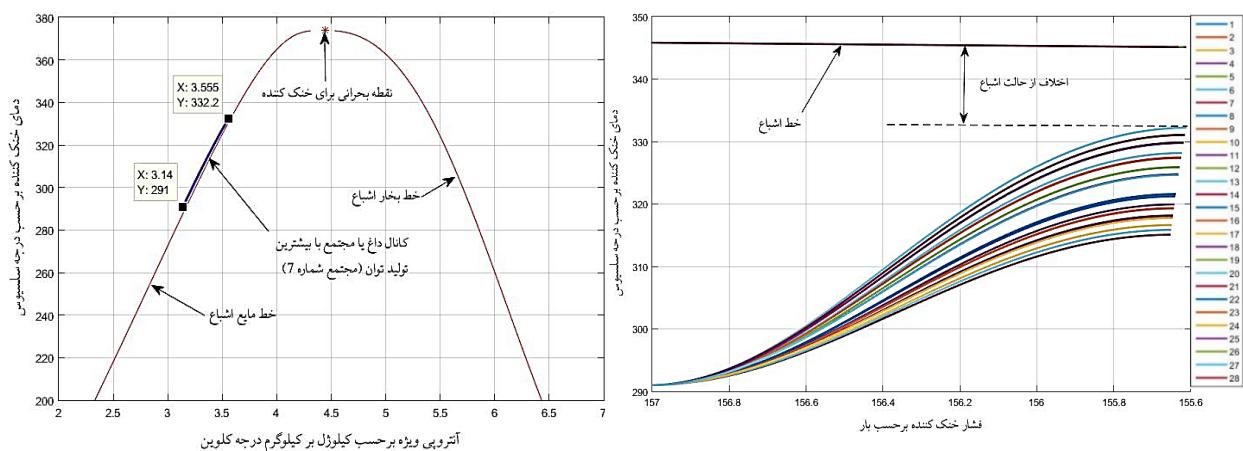
یکی از نگرانی‌هایی که در مورد کانال داغ وجود دارد، رسیدن دمای سیال خنک‌کننده در آن به دمای اشباع است که می‌تواند فرایند بهره‌برداری اینم را تحت تأثیر قرار دهد [۸، ۹]. در شکل ۶ شرایط ورودی و خروجی تمام کانال‌ها از جمله کانال داغ با استفاده از نمودار دما-آنتروبی ویژه (چپ) و نمودار دما

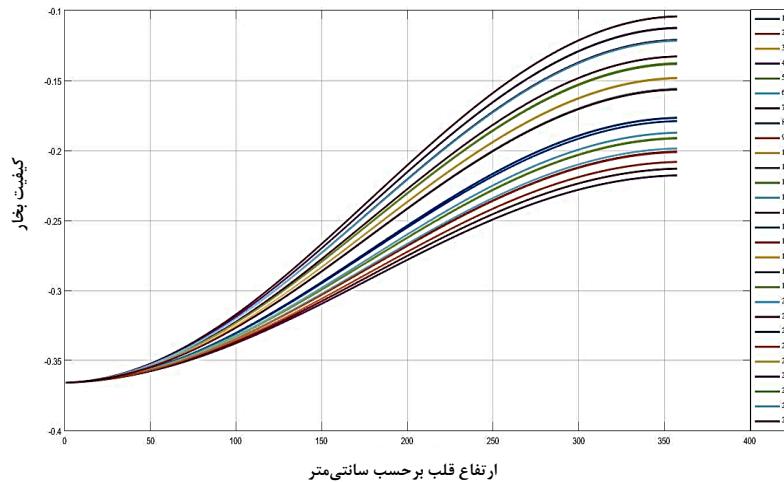
همچنین با توجه به شار جرمی ثابت سیال خنک کننده می‌توان نتیجه گرفت که با کاهش چگالی در طول کanal، سرعت خنک کننده باید صعودی باشد که در شکل ۹ روند افزایش سرعت خنک کننده در طول کanal و توزیع سرعت در خروجی کanal‌ها در یک‌ششم قلب به‌وضوح قابل مشاهده است. با توجه به وجود عوامل مختلف کاهنده فشار در طول کanal از جمله انتقال حرارت، وجود اصطکاک سیال با سازه‌های حرارتی و افزایش سرعت در طول کanal، روند فشار در طول کanal باید نزولی باشد. شکل ۱۰ توزیع فشار در خروجی کanal‌ها را نشان می‌دهد که در این شکل کanal داغ (مجتمع سوخت شماره ۷) به دلیل انتقال حرارت بالا باید کمترین فشار را در خروجی داشته باشد.

(راست) به‌وضوح مشاهده می‌شود. برای بهتر نشان دادن این موضوع، با استفاده از کیفیت بخار تعریف شده در رابطه ۹، نمودار کیفیت در شکل ۷ برای یک‌ششم قلب رسم شده است.

از آن جایی که سیال خنک کننده وظیفه برداشت حرارت را در طول کanal بر عهده دارد پس بدینه است که در طول کanal دچار کاهش چگالی شود که مطابق شکل ۸ نمودار تغییرات چگالی در طول کanal و در خروجی کanal‌ها در یک‌ششم قلب نشان داده شده است. با توجه به نمودار چگالی سیال خنک کننده در طول کanal می‌توان نتیجه گرفت که در شرایط رآکتورهای آب سبک تحت‌فشار، آب سیال تراکم‌پذیر است و استفاده از خواص میانگین از جمله پارامتر چگالی می‌تواند خطای زیادی را در تحلیل‌ها وارد کند.

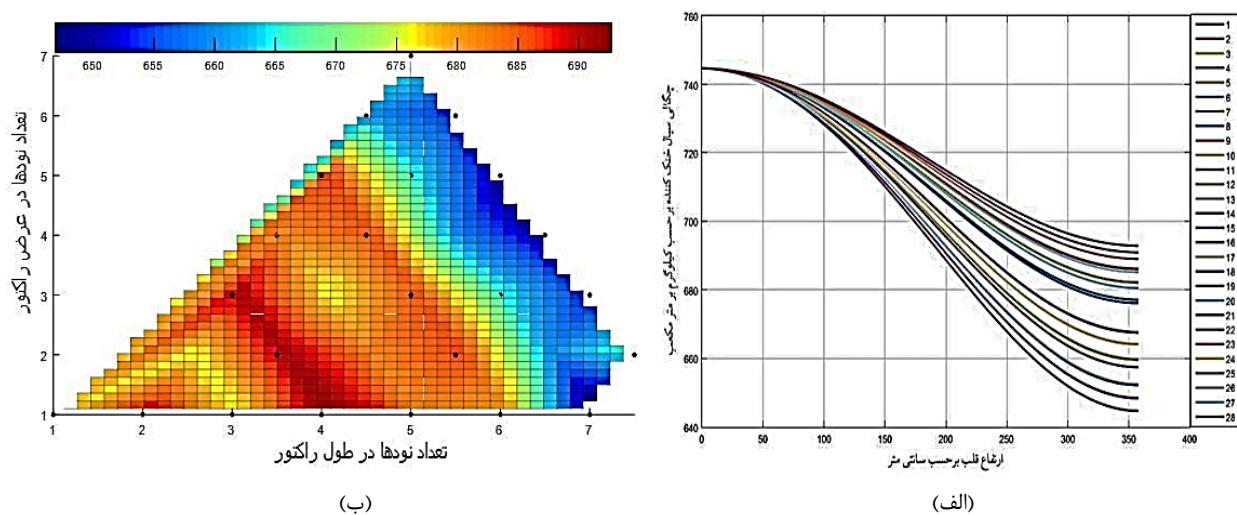

شکل ۶. توزیع دمای خنک کننده بر حسب فشار و اختلاف از ناحیه اشباع (راست) و نمودار دما-آنتروپی بر حسب بار (است) و نمودار دما-آنتروپی ویژه برای کanal داغ.

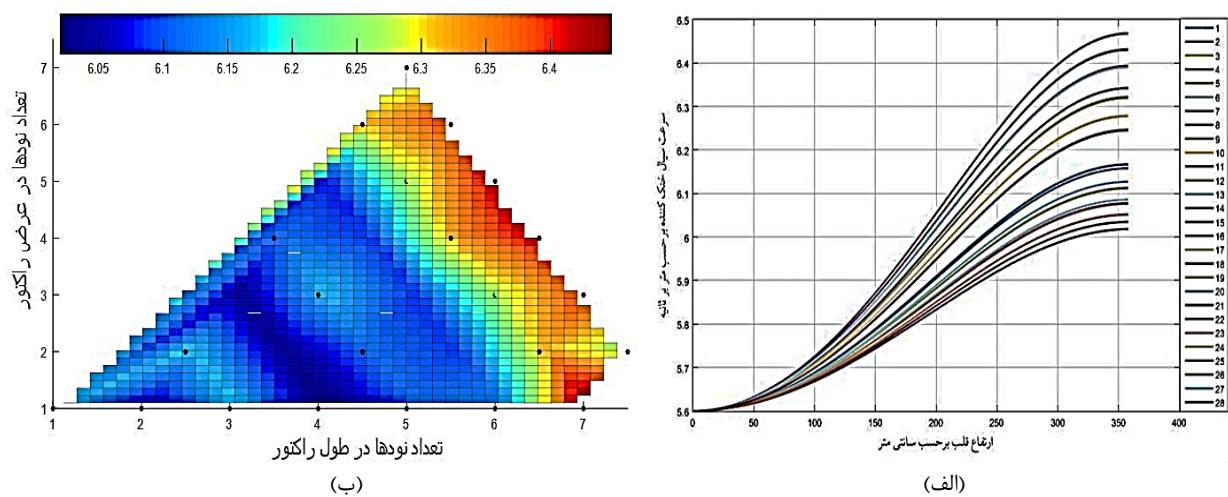

شکل ۷. توزیع کیفیت تعادلی در طول کanal.

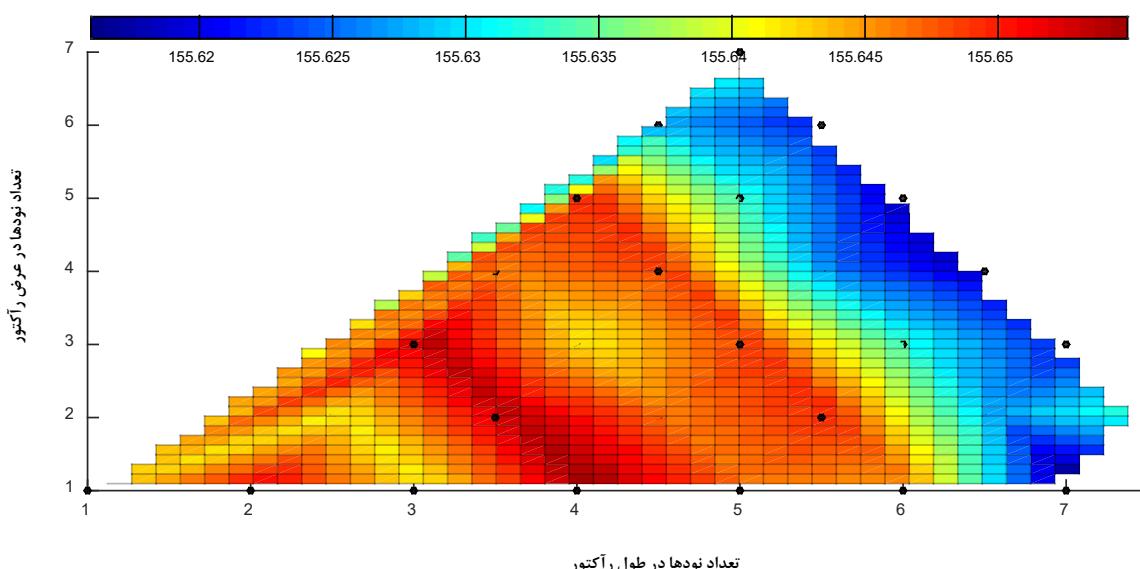

شکل ۸. توزیع چگالی خنک کننده در طول (الف) و خروجی کانال‌ها (ب).

شکل ۹. توزیع سرعت خنک کننده در طول (الف) و خروجی کانال‌ها (ب).

شکل ۱۰. توزیع فشار خنک کننده در خروجی کانال‌ها.

۷. نتیجه‌گیری

امروزه اهمیت نرمافزارهای محاسباتی بهمنظور تحلیل نوترونی-ترموهیدرولیکی در مباحث طراحی یا شبیه‌سازی قلب رآکتورهای هسته‌ای غیرقابل انکار هست. با توجه به وجود نیروگاه هسته‌ای بوشهر به عنوان اولین نیروگاه هسته‌ای کشور، بررسی پارامترهای مختلف رآکتور این نیروگاه برای متخصصین کشور بسیار حائز اهمیت است و در این راستا سعی می‌شود تا نرمافزارهای بهینه (از نظر زمان و حجم محاسبات) برای تحلیل قلب این رآکتور توسعه داده شوند.

در این پژوهش نرمافزار S^4HC بهمنظور تحلیل پایایی ترموهیدرولیکی قلب رآکتورهای آب سبک تحت فشار توسعه داده شد. بهمنظور تحلیل پایایی قلب رآکتور بوشهر پس از به دست آوردن توزیع توان نسبی از محاسبات نوترونی توسط نرمافزار SH^3 -ACNEM، تحلیل ترموهیدرولیکی سیال خنک‌کننده توسط نرمافزار S^4HC انجام شد. با توجه به نمودارهای به دست آمده می‌توان نتیجه گرفت که پارامترهای ترموهیدرولیکی در همه کانال‌ها در محدوده مجاز خود قرار دارند و در کانال مربوط به مجتمع سوخت داغ رآکتور، جریان سیال با حاشیه ایمنی خوبی در حالت تک‌فازی است. با توجه به تحلیل انجام‌شده نتیجه شد که بیشترین میزان تولید گرما در کانال شماره ۷ می‌باشد و دمای خروجی سیال خنک‌کننده در آن برابر با $332/2$ درجه سلسیوس به دست آمد. لازم به توضیح است که این کانال بیشترین افت فشار (14 بار) و به‌تبع آن کمترین دمای اشباع ($345/1$ درجه سلسیوس) را دارد.

مراجع

1. Naghavi Dizaji D. Investigating the Propagation of Thermal-hydraulic Noise in PWRs in Two phases. MSc Thesis, Sharif University of Technology, Tehran, Iran. 2018 [In Persian]. Available at: <https://ganj.irandoc.ac.ir/#/articles/6652df6a65abbfe32ff6168bf4782a19>.
2. Kolali A, Naghavi Dizaji D, Vosoughi N. Development of the S^3 -HACNEM Simulator Program in order to Solving the Forward and Adjoint Neutron Diffusion Equation for Rectangular Geometry Reactor Cores. *Journal of Nuclear Science and Technology*. 2024;45(2):21-28 [In Persian]. <https://doi.org/10.24200/nst.2023.469.1319>.
3. Naghavi Dizaji D, Vosoughi N. Thermal-hydraulic Investigation of Bushehr Nuclear Reactor in Two-Phase mode by Single Heating Channel method. *25th Iran Nuclear Conference, Bushehr, Iran*. 2019 [In Persian].
4. Kolali A, Naghavi Dizaji D, Vosoughi N. Development of the SH^3 -ACNEM Simulator Program in order to Solving the Forward and Adjoint neutron Diffusion Equation for Hexagonal Geometry Reactor Cores. *Journal of Nuclear Science and Technology*. 2024;44(1):103-110 [In Persian]. <https://doi.org/10.24200/nst.2023.436.1298>.
5. Todreas N.E, Kazimi M.S. Nuclear systems I&II. Taylor & Francis. 1990.
6. BrkiÄ D. Determining friction factors in turbulent pipe flow. 2012.
7. El-Wakil M.M. Nuclear Heat Transport. 1971.
8. AEOI, Final Safety Analysis Report (FSAR) of BNPP-1. 2007.
9. Hosseini S.A, Vosoughi N. On a various noise source reconstruction algorithms in VVER-1000 reactor core. *Nuclear Engineering and Design*. 2013;261:132-143.

COPYRIGHTS

©2021 The author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution (CC BY 4.0), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, as long as the original authors and source are cited. No permission is required from the authors or the publishers.

استناد به این مقاله

نقوی دیزجی، داود، کلله، علی، وثوقی، ناصر. (۱۴۰۳)، تحلیل پایایی نوترونی و ترموهیدرولیک مجتمع‌های سوخت رآکتور هسته‌ای بوشهر با استفاده از روش نodal بسط شار و تک کانال گرم‌شونده. مجله علوم و فنون هسته‌ای، ۱۰.۹، (۳)، ۲۱-۱۳. DOI: <https://doi.org/10.24200/nst.2020.548.1369>. Url: https://jonsat.nstri.ir/article_1632.html

